

Fundusze Europejskie w nowej perspektywie 2021-2027 na cele związane z ciepłownictwem i rozwojem odnawialnych źródeł energii

Konferencja „Power-to-Heat – zielona energia dla miasta Hajnówka”
Hajnówka, 5 czerwca 2023 r.

Pięć najważniejszych celów polityki energetycznej Unii Europejskiej

- dywersyfikacja europejskich źródeł energii, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez solidarność i współpracę między państwami UE;
- zapewnienie funkcjonowania w pełni zintegrowanego wewnętrznego rynku energii, umożliwiającego swobodny przepływ energii w UE za pośrednictwem odpowiedniej infrastruktury i bez barier technicznych lub regulacyjnych;
- poprawa efektywności energetycznej i zmniejszenie zależności od importu energii, ograniczenie emisji oraz stymulowanie tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego;
- dekarbonizacja gospodarki i przejście na gospodarkę niskoemisyjną zgodnie z porozumieniem paryskim;
- promowanie badań w dziedzinie technologii niskoemisyjnych i czystych technologii energetycznych oraz nadanie priorytetu badaniom naukowym i innowacjom w celu stymulowania transformacji energetycznej i poprawy konkurencyjności.

Czysta energia dla wszystkich Europejczyków

W grudniu 2018 r. weszła w życie zmieniona dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii (dyrektywa (UE) 2018/2001), w której propaguje się wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych dzięki:

- dalszemu rozwijaniu źródeł odnawialnych w sektorze energii elektrycznej,
- uwzględnieniu odnawialnych źródeł energii w sektorze ogrzewania i chłodzenia (wprowadzono orientacyjny roczny wzrost energii ze źródeł odnawialnych o 1,3 % w sektorze ogrzewania i chłodzenia);
- dekarbonizacji i dywersyfikacji sektora transportu;
- wzmocnieniu unijnych kryteriów zrównoważonego rozwoju w dziedzinie bioenergii;
- zapewnieniu terminowego osiągnięcia wiążącego celu na szczeblu UE w oszczędny sposób.

Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności w Polsce w latach 2021-2027

Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności w Polsce w latach 2021-2027

W ramach wspierania ciepłownictwa są planowane następujące działania:

- budowa/rozbudowa/modernizacja systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sieci) wraz z magazynami ciepła celem transformacji w kierunku niskoemisyjnym oraz uzyskania statusu efektywnych systemów ciepłowniczych;
- wymiana nieefektywnych indywidualnych źródeł ciepła, opartych o paliwa stałe na źródła odnawialne lub gazowe, połączone z termomodernizacją budynków. Możliwa sama wymiana indywidualnych źródeł ciepła w programie priorytetowym Czyste Powietrze;
- inwestycje w źródła systemowe, celem transformacji w kierunku niskoemisyjnym, uzyskania statusu efektywnych systemów ciepłowniczych oraz spełnienia unijnych wymogów środowiskowych, w tym budowa i modernizacja jednostek: wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracyjnych, gazowych, gdzie preferowane będą źródła wykorzystujące energię z OZE i ciepła odpadowego;
- promocja, doradztwo, podnoszenie świadomości i wiedzy mieszkańców, i przedsiębiorców, władz, m.in. w zakresie działań na rzecz niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, w tym efektywności energetycznej i wykorzystania OZE.

Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności w Polsce w latach 2021-2027

W obszarze wsparcia produkcji energii z odnawialnych źródeł nacisk zostanie położony na propagowanie możliwości i rozwoju zastępowania źródeł konwencjonalnych, węglowych na odnawialne. Celem jest dekarbonizacja sektora energetycznego, a także zdecydowane zwiększenie udziału OZE w miksie energetycznym.

W ramach wspierania odnawialnych źródeł energii są planowane następujące działania:

- budowa i rozbudowa instalacji do produkcji energii z OZE wraz z przyłączami i magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE w zakresie wytwarzania:
  - energii elektrycznej;
  - ciepła;
  - wodoru;
  - biometanu i biopaliw II i III generacji.
- budowa lub przebudowa sieci na sieci inteligentne, umożliwiające odbiór energii z OZE.

Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności w Polsce w latach 2021-2027

■ Sieci ciepłownicze – wsparcie bezzwrotne lub instrumenty mieszane

Wiele przedsiębiorstw ciepłowniczych ma utrudniony dostęp do środków publicznych ze względu na brak spełniania kryterium efektywnego systemu ciepłowniczego. Priorytetem jest szybka transformacja sektora ciepłowniczego, co wiąże się z nakładami finansowymi przekraczającymi możliwości podmiotów, których działalność jest prowadzona na skraju rentowności. Biorąc pod uwagę konieczność wprowadzenia zmian oraz szybki rozwój sieci ciepłowniczych zasadnym wydaje się wykorzystanie dotacji dla tego typu inwestycji. Natomiast instrument mieszany będzie zastosowany dla wsparcia projektów, które są elementem systemu ciepłowniczego spełniającego wymóg efektywnego systemu ciepłowniczego uwzględniający możliwość częściowego umorzenia w przypadku osiągnięcia i zachowania odpowiedniego efektu energetycznego.

Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności w Polsce w latach 2021-2027

■ Odnawialne źródła energii – wsparcie zwrotne z możliwością odstępstw

Na potrzebę kontynuowania wspierania OZE w formie zwrotnej wskazują m.in. dojrzałość technologii OZE (przekłada się ona na spadające koszty inwestycyjne oraz wydajność instalacji OZE).

Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku niektórych rodzajów OZE, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością zasadne będzie zastosowanie dotacji lub finansowania mieszanego (zwrotnego uzupełnionego o komponent dotacyjny). W przypadku projektów hybrydowych, na które składa się wytwarzanie i magazynowanie OZE, wsparcie zwrotne będzie kierowane na część projektu związaną z wytwarzaniem, a dotacyjne na część związaną z magazynowaniem.

Krajowy Plan Odbudowy a Umowa Partnerstwa

- W zakresie efektywności energetycznej zarówno UP jak i KPO przewidują wsparcie dla inwestycji w źródła systemowe w celu osiągnięcia standardu „efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego” w wyniku realizacji projektu. W polityce spójności wspierane będą inwestycje również w tych systemach, które osiągnęły wymagany standard.
- KPO skupia się na interwencji w budynki indywidualne, ale przewiduje również wsparcie dla budynków wielorodzinnych. Interwencja z KPO realizowana będzie w ramach programu Czyste Powietrze, zakres wsparcia (budynki jednorodzinne jak i wielorodzinne) będzie obsługiwany równolegle ze środkami polityki spójności.
- Instalacje OZE będą wspierane na zasadzie synergii i w KPO i w polityce spójności. W KPO przede wszystkim zostanie wsparty rozwój morskiej energetyki wiatrowej, natomiast w polityce spójności wszystkie pozostałe rodzaje OZE będą wspierane jednakowo.
- Na zasadzie synergii wspierane będą instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne, W KPO zapewnione będzie też wsparcie przedinwestycyjne dla takich społeczności.

Fundusze Europejskie

dla Podlaskiego 2021-2027

Fundusze Europejskie
dla Podlaskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wielkość alokacji programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Fundusz	Priorytety	Wkład Unii (EUR)
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	I, II, III, IV, V, VI, X, XI	937 541 207
Europejski Fundusz Społeczny +	VII, VIII, IX, XII	361 397 526
Suma całkowita		1 298 938 733

Kierunki wsparcia w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027

Priorytet I
Badania i innowacje

Priorytet II
Region przyjazny
środowisku

Priorytet III
Lepiej skomunikowany
region

Priorytet IV
Przestrzeń społeczna
wysokiej jakości

Priorytet V
Zrównoważony rozwój
terytorialny

Priorytet VI
Zrównoważona mobilność
miejska

Priorytet VII
Fundusze na rzecz
zatrudnienia i kształcenia
osób dorosłych

Priorytet VIII
Fundusze na rzecz
zatrudnienia i
kształcenia osób
dorosłych

Priorytet IX
Fundusze na rzecz rozwoju
lokalnego

Priorytet X
Wspieranie energii
odnawialnej na potrzeby
lokalnej społeczności

Fundusze Europejskie

Priorytet II: Region przyjazny środowisku (CP2, EFRR)

Alokacja: 359 000 000 euro

Fundusze Europejskie
dla Podlaskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podlaskie

Działanie 02.01 Efektywność energetyczna

Główne typy projektów:

1. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej (działanie 02.01 – dotacja warunkowa)
2. Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków komunalnych (działanie 02.01 – dotacja warunkowa)
3. Budowa systemów ciepłowniczych oraz przebudowa lub remont sieci ciepłowniczych wraz z magazynami ciepła (działanie 02.01 – dotacja)
4. Wsparcie kompleksowych inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw (działanie o symbolu 02.02 realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych)
5. Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszkalnych (np. wspólnot mieszkaniowych, товариств будownictва społecznego) (działanie o symbolu 02.02 realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych)
6. Modernizacja lub wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne (działanie o symbolu 02.02 realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych)

Działanie 02.01 Efektywność energetyczna

- **EFRR/FS.CP2.I-** Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
- **Wysokość alokacji UE:** 31 900 000,00 EUR
- Modernizacja może dotyczyć budynków użyteczności publicznej, których właścicielem jest samorząd terytorialny, podległe mu organy i jednostki organizacyjne, jednostki zarządzane (np. szpitale, szkoły, zakłady leczenia uzdrowiskowego), budynków użyteczności publicznej nie związanych z administracją rządową (w tym np. parafie, NGO, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, niepubliczne placówki oświatowe) oraz wielorodzinnych budynków komunalnych.
- W przypadku projektów kompleksowych obejmujących m.in. wymianę źródła ciepła (dotyczących budynków użyteczności publicznej, budownictwa mieszkaniowego i przedsiębiorstw) warunkiem będzie konieczność wykorzystania OZE lub podłączenia do sieci ciepłowniczej, chyba że jest to technicznie niewykonalne lub ekonomicznie nieopłacalne.
- Minimalny próg oszczędności uzależniony będzie od formy wsparcia i typu beneficjenta, jednak na poziomie nie niższym niż 30% energii pierwotnej (z wyjątkiem zabytków).

Działanie 02.01 Efektywność energetyczna

Budowa systemów ciepłowniczych oraz przebudowa lub remont sieci ciepłowniczych wraz z magazynami ciepła

- Dofinansowane będą przedsięwzięcia polegające na przebudowie lub remoncie sieci ciepłowniczych i chłodniczych niespełniających definicji systemów efektywnych modernizowanych w celu osiągnięcia takiego statusu, wraz z magazynami ciepła.
- Projekty mogą dotyczyć inwestycji o mocy zamówionej nie więcej niż 5 MW.
- Preferowane będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji w ciepłownictwie systemowym. Źródła gazowe będą miały zastosowanie tylko wówczas, gdy instalacja OZE nie będzie technicznie lub ekonomicznie wykonalna.

Działanie 02.01 Efektywność energetyczna

- Wspierane będą także uzasadnione elementy projektu (max. 15% kosztów kwalifikowanych) niewynikające z audytów energetycznych, jeżeli realizują szersze cele m.in. Europejskiego Zielonego Ładu, Fali renowacji jak rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy, ściany),
- W przypadku projektów kompleksowych obejmujących m.in. wymianę źródła ciepła i instalacji grzewczych zasilanych stałymi paliwami kopalnymi tj. węglem kamiennym, torfem, węglem brunatnym, łupkami bitumicznymi, zastosowana będzie następująca hierarchia:
  - 1) warunkiem będzie konieczność podłączenia do sieci ciepłowniczej.
  - 2) wykorzystanie OZE.
  - 3) gdy powyższe będzie technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieuzasadnione, możliwa będzie wymiana źródeł ciepła na wykorzystujące paliwo gazowe.

Działanie 02.04 Energia odnawialna

Działanie 02.05 Pożyczki na energię odnawialną

- **EFRR/FS.CP2.II** - Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
- **Wysokość alokacji UE:** 57 000 000,00 EUR (02.04 Energia odnawialna)
25 000 000,00 EUR (02.05 Pożyczki na energię odnawialną)
- Katalog Beneficjentów przedsięwzięć z zakresu produkcji energii ze źródeł odnawialnych obejmuje m. in. mieszkańców województwa podlaskiego, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne jak i niepubliczne, klastry energetyczne, spółdzielnie energetyczne, producentów rolnych, jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia oraz podmioty wykonujące usługi publiczne na ich zlecenie.

Działanie 02.04 Energia odnawialna

Działanie 02.05 Pożyczki na energię odnawialną

Główne typy projektów:

1. Inwestycje z zakresu budowy nowych lub zwiększenia mocy **innowacyjnych** jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze wszystkich rodzajów OZE, wraz z magazynami energii lub ciepła działającymi na potrzeby danego źródła OZE oraz przyłączeniem do sieci
2. Budowa lub rozbudowa magazynów energii elektrycznej oraz magazynów ciepła poprawiających sprawność wykorzystania energii z OZE
3. Budowa i/lub rozbudowa odnawialnych źródeł energii w zakresie wytwarzania paliw alternatywnych i/lub z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci
4. Wsparcie produkcji energii i/lub ciepła ze źródeł odnawialnych na sprzedaż lub na potrzeby własne (działanie o symbolu 02.05 realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych)
5. Wsparcie inicjatyw takich jak klastry energii, czy działalność spółdzielni energetycznych. (działanie o symbolu 02.05 realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych).

Działanie 02.04 Energia odnawialna

Działanie 02.05 Pożyczki na energię odnawialną

Nieprzekraczalna moc instalowanej elektrowni/jednostki

- energia elektryczna:

- wiatr: nie więcej niż 5 MWe,
- biomasa: nie więcej niż 5MWe,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWe,
- woda: nie więcej niż 5 MWe,
- promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWe.

- energia cieplna:

- biomasa: nie więcej niż 5 MWth,
- promieniowanie słoneczne: nie więcej niż 0,5 MWth,
- geotermia: nie więcej niż 2 MWth,
- biogaz: nie więcej niż 0,5 MWth

Ww. wartości dotyczą sumarycznej mocy wszystkich jednostek wytwórczych danego rodzaju OZE wchodzących w skład projektu. Limity mocy nie dotyczą projektów realizowanych przez klastry energii lub spółdzielnie energetyczne oraz projektów parasolowych.

Działanie 02.04 Energia odnawialna

Warunki realizacji projektów:

- Pojemność magazynów energii elektrycznej/ ciepła powinna być dostosowana do produkcji energii elektrycznej/ ciepła w urządzeniach OZE. Instalacja OZE nie powinna być przewymiarowana. Zakładana ilość energii elektrycznej/ciepła wytworzonego z OZE nie powinna być zawyżona w stosunku do rocznego zużycia energii elektrycznej i/lub ciepła w obiekcie, na potrzeby którego pracuje.
- Wspierane w formie dotacji będą wyłącznie niektóre rodzaje OZE, innowacyjne, w których brakuje systemów wsparcia operacyjnego lub gdy technologia OZE jest niewystarczająco dojrzała lub charakteryzuje się wyższym ryzykiem albo niższą rentownością; paliwa alternatywne i magazyny.
- W przypadku produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła z OZE na potrzeby własne zakres wsparcia musi objąć przyłączenie do sieci lub tworzenie wysp energetycznych, gdy przyłączenie obiektu do sieci jest niemożliwe. Realizowane będą w ramach tego typu również projekty polegające na montażu odnawialnych źródeł energii na budynkach mieszkalnych, w tym budynkach jednorodzinnych na potrzeby własne mieszkańców.

Fundusze Europejskie

funduszeUEpodlaskie.eu

Fundusze Europejskie
dla Podlaskiego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podlaskie